

Juli 2020

ULTREIA 104

IN DEZE ULTREIA:

- *Van de redactie*
- *Goed geïnformeerd op pad*
- *'Het Huis' is weer open*
- *Informatiecentrum Vessem*
- *Slapen in Friese kerken kan weer*
- *Podcast met pelgrimsverhalen*
- *Pelgrimage van één dag*
- *De weg van mijn verlangen*
- *Kathedraal en pelgrimsbureau weer open*
- *Pelgrimeren in Groningen,*
- *Bunschoten-Spakenburg – Santiago de Compostela op de fiets*
- *Expositie Pelgrimswegen*
- *Pelgrimspaden*
- *Boek: De weg van het hart*
- *Caminopaal in Leiden*
- *Bezorging Jacobsstaf*
- *Colofon*

Van de redactie

Velen zijn alweer op weg, anderen staan te popelen, weer anderen kiezen voor wachten en tot slot vraagt een enkeling om geduld en consideratie met degenen die bij open grenzen vooral angst ervaren.

Iedereen die – in welke mate dan ook – besmet is met het caminovirus (her)kent 'de passie van de pelgrim'. Voor elk van ons voelt die anders en toch ook weer hetzelfde. Het jezelf en anderen ontmoeten blijft, zal even waardevol zijn, maar ook anders dan voorheen.

Hopelijk slagen we erin onze passie in balans te houden met onze compassie. Deze tijd vraagt immers ook om compassie met medepelgrims, met hospitaleros, met de mensen langs pelgrimspaden die misschien niet altijd op ons zitten te wachten, met iedereen die ons vraagt om acht te slaan op geldende regels, adviezen en verzoeken.

Hoe doe je dat en hoe voelt dat? Daar zijn we enorm benieuwd naar! Je verhaal over deze ervaringen en over alle andere herinneringen, gebeurtenissen, initiatieven en overpeinzingen is van harte welkom op ultreia@santiago.nl. We kijken ernaar uit!

Voor ons is het geweldig fijn als je je bijdrage als volgt aanlevert:

1. Je tekst (zonder plaatjes en/of foto's) in een Word-bestand (maximaal 300 woorden).
2. Afbeeldingen - een plaatje zegt soms meer dan 1.000 woorden! - apart in Jpeg-formaat (geen pdf alsjeblieft!)

Veel leesplezier! Ultreia!
Namens de redactie,
Francine van den Bergh

Goed geïnformeerd op pad

Uiteraard zouden we je in deze Ultreia graag compleet en actueel informeren omtrent 'alles wat je moet weten om een pelgrimstocht tot een goed einde te brengen'. Maar wat we vandaag schrijven kan morgen achterhaald zijn. Daarom vind je hieronder een aantal links die je helpen de meest actuele informatie te vinden op het moment dat je die nodig hebt.

Nederlands Genootschap van Sint Jacob

Naast algemene informatie over de camino en het coronavirus vind je op www.santiago.nl een aparte pagina per land, met (indien bekend) lijsten van de herbergen die geopend zijn.

<https://www.santiago.nl/page/spanje/171217>

<https://www.santiago.nl/page/portugal/171221>

<https://www.santiago.nl/page/belgi%C3%AB/171222>

<https://www.santiago.nl/page/frankrijk/171223>

Facebook

Als er nieuwe informatie op de website staat, melden we dat op onze facebookpagina.

[facebookpagina](#)

De facebookpagina van Jan Versteeg, Nederlandse Ambassadeur in Spanje, is eveneens een betrouwbare bron van informatie.

<https://www.facebook.com/AmbassadeurJanVersteeg/>

Vlaams Compostelagenootschap

Onze Vlaamse collega's publiceren specifieke actuele informatie op:

<https://compostelagenootschap.be/op-weg/coronavirus/>

Veilige herbergen

Op deze website is te lezen waar herbergen aan moeten voldoen om het predicaat 'veilig' te krijgen.

<https://www.elcaminoconcorreos.com/en/blog/camino-santiago-after-covid-19-security-hostels>

Aangepast inpakken voor je camino in Coronatijd

Maar wat moet je dan extra meenemen? Dit filmpje geeft antwoorden:

<https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwJWhxQFkDkPcbKhTBvHwrttSGg?projector=1>

RECOMENDACIONES AL PEREGRINO ANTE LA COVID-19

ANTES DE SALIR

- Prepara el pago vía app de móvil o tarjeta, pero no olvides llevar metálico para el alojamiento en albergues de acogida.
- No olvides incluir en la mochila: Si vas a dormir en albergues de acogida, lleva caso de dormir.
- La propia cantimplora, cubiertos (no desechables), menaje y recipiente para comer.
- Si vas a dormir en albergues de acogida, ten en cuenta las limitaciones de aforo en los albergues. Consulta la app del ICAJ (casos de acogida).
- Un kit higiénico con mascarillas (consulta según las instrucciones de uso del fabricante), hidroge y pulverizador desinfectante.

EN EL CAMINO

- Pide al personal del hotel que te sellen la credencial para evitar manipular el sello.
- Si paras durante la etapa, aparcas la bicicleta en un lugar en el que no esté en contacto con otras.
- Deposita la mochila en el exterior de los rincones cerrados, si dispones de espacios al efecto.
- Desinfecta el mobiliario del área de descanso antes de utilizarlo.
- Antes y después de manipular las botellas, lava tus manos con hidroge. Bebe siempre en un recipiente y evita el contacto con el grifo.
- Consulta en tu móvil películas, música de restaurantes etc.
- En miradores y otros hitos, mantén la distancia de seguridad con otras personas y no toques los elementos físicos.

AL LLEGAR AL ALBERGUE

- Recuerda que no se realizan sacos. Acude a un centro sanitario con mayores medidas de protección para ti y para quien te atiende.
- Si aparcas al aire libre, mantén separación suficiente con otras bicicletas. Si es en lugar cerrado, desinfectala antes.
- Planifica la comida, recuerda que la cocina y el comedor estarán probablemente cerrados.
- Evita el contacto con otras mochilas, desinfecta con un pulverizador e introduce en una bolsa de plástico limpia. Mantén las portaequipajes dentro.

Y RECUERDA... QUE EL CANSANCIO NO TE HAGA OLVIDAR ESTAS MEDIDAS PREVENTIVAS.

En caso de presentar síntomas de tos seca, fiebre, falta de aire, dolor de cabeza, etc. contacte con los teléfonos habilitados en cada comunidad autónoma.

Consejo Jacobeo

Con la colaboración de:

'Het Huis' is weer open

Huis van Sint Jacob in Utrecht

Sinds donderdag 2 juli is het Huis van Sint Jacob in Utrecht weer open en kunnen (toekomstige) pelgrims en belangstellenden zich hier laten informeren over hun plannen om een camino te lopen of te fietsen. Vrijwilligers verstrekken in 'Het Huis' informatie aan iedereen die wandelend, fietsend of anderszins veilig naar Santiago de Compostela wil gaan.

Zij baseren zich daarbij op de richtlijnen van binnen- en buitenlandse overheden en de informatie die het Genootschap ontvangt van partners en werkgroepen in binnen- en buitenland. Het betreft o. m. beschikbare accommodaties, aanpassingen in albergues, maatregelen in hotels, restaurants, winkels, grensovergangen etc. Houd echter wel goed in gedachten dat de richtlijnen onderhevig kunnen zijn aan – plotselinge – veranderingen.

Uiteindelijk is iedereen verantwoordelijk voor zijn/haar eigen beslissing om zich wel/niet op weg te begeven. En om zich voortdurend op de hoogte te stellen van de actuele stand van zaken.

Zie voor actuele informatie de website www.santiago.nl.

Wil je het Huis van Sint Jacob in Utrecht bezoeken, zorg dan dat je op de hoogte bent van het protocol dat het bestuur van het Genootschap voor het gebruik hiervan heeft opgesteld. Dit protocol vind je op de website ([klik hier](#)). Een van de voorschriften luidt dat er maximaal acht personen tegelijk (informanten en toekomstige pelgrims) aanwezig mogen zijn.

Vergaderen volgens protocol

Voor vergaderingen van werk- en/of regiogroepen gelden eveneens strikte voorwaarden. Ook hierin voorziet het eerder genoemde protocol. Daarin staat hoe er gereserveerd kan worden, welke regels in acht genomen moeten worden en dat ook hier het maximale aantal aanwezigen acht personen is.

Dit protocol is in overeenstemming met de regels van de overheid en het RIVM.

<https://www.santiago.nl/sites/default/files/kader/bestuur/ProtocolGebruikHuisVanSintJacob.pdf>

Informatiecentrum Vessem

Dit is sinds 11 juli weer geopend volgens het reguliere schema. Dus elke tweede en vierde zaterdag van de maand. Hier is het aantal bezoekers maximaal twee.

Slapen in Friese kerken kan weer

In veertien historische Friese kerken zijn overnachtingsmogelijkheden voor wandelaars en fietsers die als pelgrim onderweg zijn. Deze refugio's bieden eenvoudige slaapplekken tegen een bescheiden vergoeding. Nu mensen weer op pad gaan in de anderhalvemetermaatschappij, zijn de refugio's aangepast aan de regels van 'contactvrij verblijf'. Het contact wordt beperkt, maar de vrijwilligers ontvangen hun gasten nog steeds op hartelijke wijze, al is het op 1,5 meter afstand. Ze hanteren de richtlijnen van het RIVM.

Tien kerken voldoen sinds 1 juli aan de regels van 'contactvrij verblijf': Blessum, Boksum, Britsum, Foudgum, Peins, Swichum, Sybrandahûs, Terband (foto), Wânswert en Surch/Zurich. De verwachting is dat binnenkort meer kerken aan de regels van 'contactvrij verblijf' voldoen. Zie voor actuele informatie:

<https://www.jabikspaad.nl/Onderweg/Overnachtingsadressen>

De meeste kerken zijn eigendom van de Stichting Alde Fryske Tsjerken. Vrijwilligers beheren de refugio's, die langs of in de buurt van de vier Friese pelgrimsroutes liggen: het Jabikspaad, St. Odulphuspad, Bonifatius Kloosterpad, Claercamppad en routes van Wandelnet.

Refugio's bieden onderdak aan maximaal vier gasten en zijn tot oktober toegankelijk. Er zijn vier veldbedden, er is water en een toilet, geen douche. Je moet je eigen slaapzak meenemen. Wandelaars en fietsers kunnen van een refugio gebruik maken als ze in het bezit zijn van een van de volgende documenten:

een pelgrimspas van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob;
een routeboekje het Jabikspaad (ook stempelkaart is geldig), St. Odulphuspad, Bonifatius Kloosterpad of het Claercamppad.

Ook donateurs van de Stichting Alde Fryske Tsjerken zijn welkom.

Meer informatie:

Stichting Alde Fryske Tsjerken – Joke Bakker: 058 - 213 9666

Stichting Santiago aan het Wad – Hans de Jong: 06-10448257

www.santiagoaanhethwad.nl

Podcast met pelgrimsverhalen

In samenwerking met het Nederlands Genootschap van Sint Jacob is Johanna Kroon gestart met een podcast met pelgrimsverhalen. De titel is Camino NL en de eerste aflevering gaat over een pelgrim die in haar eentje van Leidschendam naar Santiago is gelopen; met tent en kampeerspullen op de rug.

Camino NL vind je via iTunes, Spotify en andere podcast kanalen. Als je je abonneert, komen nieuwe afleveringen vanzelf in je app terecht. Of gebruik de link naar de website waar je Camino NL kunt beluisteren:

<https://www.buzzsprout.com/1203329/4457609>

Pelgrimage van één dag

In januari tickets gekocht van Leiden naar Fromista. Op 12 maart met de trein naar Parijs, overstappen via de metro van Gare du Nord naar Mont Parnasse, daar door naar Henday, overstappen naar Valladolid. Om twaalf uur 's avonds aangekomen, hostel gezocht en 's morgens met het boemeltje naar Fromista.

Om elf uur gestart met lopen, mooi weer, helemaal niemand tegengekomen of gepasseerd.

Hè, nog nooit meegemaakt, loop ik wel goed? Na ca. 21 km in Corrillon de los Condos aangekomen, naar kloosterherberg *ed Spiritus Sanctus*, ingeschreven bij een non. Kon nog voor één nacht. 'Porque?' 'Alle herbergen gaan morgen dicht', zei het lieve mens. Oei, wat nu!

Nou ja, dan maar weer naar huis. Dus de volgende morgen weer terug, proberen alle tickets om te boeken. Een sympathieke Fransman op de slaapzaal vroeg zich verbaasd af waarom ik maar één dag ging lopen om nu alweer naar huis te gaan. Uitgelegd dat hij dat beter ook kon doen. En dat deed hij.

Met de bus naar Palencia, dan maar vandaar met de trein naar Irun. Lopen naar Henday, ticket omgeboekt. Ik was van plan om 31 maart terug te gaan, moest € 40 bijbetalen.

's Nachts om twaalf uur op Gare du Nord. Thalys ging volgende morgen om 7.30 uur naar Rotterdam. Normaal is je plaats besproken, maar nu mocht je een plekje uitzoeken. Donderdagochtend 12 maart om zes uur vertrokken en zondagmiddag om 14.00 uur weer thuis.

2500 km reizen en 22 km wandelen op de camino. Toch erg naar m'n zin gehad en ga gauw weer (denk ik).

Andries Veloo

De weg van mijn verlangen

*De weg
van
mijn verlangen.*

*Met al die afscherming
blijft het leven buiten mijn bereik.
Het leven is ergens anders te vinden,
in de vrijheid,
de zorgeloosheid, het verdergaan.
Alleen wie gaat, leeft.*

Anselm Grün

Dit gedicht van Anselm Grün is vormgegeven door Henk Melissen

Kathedraal en pelgrimsbureau weer open

Sinds 1 juli zijn de de kathedraal van Santiago de Compostela en het pelgrimsbureau in Rua Carretas heropend. In de kathedraal kan het graf van de apostel, het museum en de Portico de la Gloria weer worden bezocht. Het omhelzen van het beeld van Santiago is nog niet mogelijk.

In de kerken en een gedeelte van de kathedraal worden pelgrimsmissen opgedragen. Voor veel missen geldt een maximaal aantal bezoekers, daarom is het raadzaam hier vooraf naar te informeren.

Pelgrimeren in Groningen

Om toch een weekje vakantiegevoel te hebben, trokken we naar Groningen, wat een veilige plek zou zijn in verband met het virus. De Capitoel reisgids gaf de mogelijkheid aan om vanuit Loppersum een aantal zeer oude kerken te bezoeken.

In Loppersum, een prachtig terpdorp, konden we de sleutel van de kerk bij de drogist ophalen. En dan kom je met z'n tweeën in de Petrus en Pauluskerk uit de twaalfde eeuw. Een schitterend interieur van prachtige baksteen en een orgel waarvan je graag de klank zou willen horen.

Na dit bezoek aan deze kerk word je nieuwsgierig naar de andere kerken die aan deze wandelwegen liggen. De Jacobuskerk van Zeerijp werd de tweede. Bij deze kerk en bij die van Zand, Leermens en Eenum, die wij later ook bezochten, hing een vlag uit en kon je zo naar binnen lopen; wat een bijzondere ervaring was.

De Jacobuskerk in Zeerijp bleek ook weer een kerkje te zijn met prachtige twaalfde-eeuwse baksteengevels en dito interieur. Zie ook:

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Jacobuskerk_\(Zeerijp\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Jacobuskerk_(Zeerijp))

In een van deze de kerken lag tussen de folders er een die meer dan mijn gewone belangstelling had:

'Pelgrimeren in Groningen; 2500 wandelkilometers dwars door 2500 jaar geschiedenis. Word ook pelgrim in Groningen; download de gratis pelgrimswandelingen op www.spig.nl.' Enthousiast geworden door de schoonheid van deze kerken dacht ik: 'wellicht kan ik de Ultreialezers ook op de Groningse pelgrimage wijzen'.

Peter Koster

Bunschoten-Spakenburg - Santiago de Compostela op de fiets

Het echtpaar Henk (1955) en Jannie (1960) Nieuwboer was dit jaar veertig jaar getrouwd en wilde iets bijzonders doen. Het werd een fietstocht naar Santiago.

Ze stonden startklaar toen de corona toesloeg. Maar uiteindelijk gingen de grenzen weer open en op

woensdag 17 juni vertrokken ze uit hun geboortedorp Bunschoten-Spakenburg.

Van onderweg sturen zij foto's, stukjes film en vertellen ze over hun belevenissen. Daar maken wij wekelijks een filmpje van en zetten dat online op: [rtvbunschoten youtube](https://www.rtvbunschoten.nl). Als het lukt, komt er elke zondag een filmpje bij. Deel 1 (week 25) staat al openbaar:

<https://youtu.be/xK8R0VHNSe4>

Veel kijkplezier, Jaap Bunk (die zijn eigen pelgrimservaring zo beschrijft: 'Ultreia', zeiden we en

vertrokken (met z'n vieren) lopend vanuit Maastricht naar Santiago (in 2004). De hele tocht heb ik verfilmd. In 2010 nog een keer het Spaanse stuk gelopen.) – foto: NeseMedia

Expositie Pelgrimswegen

Museum Pater Karel in Munstergeleen presenteert deze zomer een bijzondere tentoonstelling over pelgrimage. De *Expositie Pelgrimswegen* werd samengesteld door twee ervaren pelgrims: Leo Baeten (regisseur/schrijver) en Vanessa Mezzolla (beeldend kunstenaar).

'We hebben er in de eerste plaats voor gekozen een ervaringsgerichte opstelling te creëren en de inrichting niet alleen vanuit een religieuze of historische context te benaderen. Met Pelgrimswegen willen we de

bezoekers, onder wie veel wandelaars, een stukje gereconstrueerde symboliek van 'onderweg' laten beleven. Door persoonlijke objecten, foto's en filmbeelden te tonen, laten we de sporen zien die zo'n intieme tocht met jezelf op de ziel, op de huid en in de herinnering achterlaat', aldus Vanessa Mezzolla.

De vakwerkhoeve die het museum en een kapel herbergt, ligt aan de Geleenbeek en de weg naar Santiago de Compostela. De geboortekamer en de kapel van de Heilige Pater Karel trekken elk jaar duizenden bezoekers.

De tentoonstelling is vanaf 26 juli gratis te bezoeken van dinsdag t/m zondag 14.00- 17.00 uur in het bezoekerscentrum van Pater Karel, Pater Karelweg 1, 6151 LB Munstergeleen.

Tevens is de kapel elke dag geopend van 9:00 tot 18:00 voor een gebed, een moment van bezinning of om een kaarsje op te steken.

Pelgrimspaden

Pelgrimspaden.

*Pelgrimspaden zijn alleen maar sporen
daaruit wordt de weg geboren.*

*Pelgrims zoeken zelf hun weg
bij het stappen, steeds maar stappen
altijd onderweg.*

*En bij 't keren naar de andere kant
lopen nieuwe sporen door het nieuwe land*

*Pelgrims gaan met sterren mee
zeker als de bakens in de zee.*

Antonio Machado
A.M.

Bovenstaand gedicht is van Antonio Machado. De vormgeving is verzorgd door Henk Melissen.

Boek: De weg van het hart

De weg van het hart is het verslag van de pelgrimstocht die Ange van Ommen (1957) in het najaar van 2019 maakte van Montpellier naar Pamplona over de Via Tolosana en de Via Arragónes.

Ange maakte eerder een pelgrimstocht vanuit huis naar Santiago, nadat bij haar de ziekte sarcoïdose was geconstateerd. Dat werd een helende reis: de lessen van de camino gebruikte ze om haar leven een andere richting te geven. Hoewel haar vermoeidheidsklachten en prikkelgevoeligheid bleven, ontdekte zij nieuwe mogelijkheden in haar persoonlijke en professionele bestaan en vond zij een nieuwe balans in haar leven.

Over deze tocht en de periode erna schreef ze het boek *De hele weg*.

Als in 2019 die balans wordt verstoord door een opeenstapeling van privéomstandigheden, zoals de mantelzorg voor haar moeder met dementie, haar overlijden en de druk van een mindfulness opleiding, is het tijd voor een nieuwe pelgrimstocht. Deze camino bleek opnieuw een weg van herstel. Wat ze in haar mindfulness opleiding leerde, bleek daarbij behulpzaam.

Door de beeldende schrijfstijl heb je als lezer het idee dat je de reis samen met haar maakt. Ange laat zien hoe je al wandelend je balans kunt herstellen. De tocht door vaak verlaten landschappen brengt rust. Er is alle tijd om het verlies van haar moeder te verwerken en de druk van de periode van mantelzorg achter zich te laten. Onderweg leert ze haar tempo te vertragen en flexibel om te gaan met steeds veranderende omstandigheden.

De weg van het hart geeft de lezer een kijkje in deze wat minder bekende pelgrimroute en is herkenbaar voor mensen die met fysieke beperkingen een pelgrimstocht willen maken.

Het boek, uitgegeven bij Boekscout, kost € 17,99 en is rechtstreeks te bestellen via angevanommen@hotmail.com. Dan gaat de volledige verkoopopbrengst naar de Sarcoïdose Belangenvereniging Nederland.

Caminopaal in Leiden

De camino vanuit Haarlem loopt vlak langs de molen waar Andries Veloo woont, hoek Kanaalweg Lorentzkade in Leiden. Als je daar verkeerd loopt, stuurt deze richtingpaal je weer het goede pad op.

Pierre Pijnaken maakte voor Andries de mal en de in beton gestorte paal, hijzelf maakte het plaatje met de Jacobsschelp in hout.

Bezorging Jacobsstaf

Aan het begin van elk jaar maakt onze eindredacteur een planning waarin het hele productieproces van de Jacobsstaf is opgenomen; van inleverdatum kopij tot en met de dag waarop het tijdschrift bij u in de bus of op de mat valt. We waren er altijd trots op dat de bezorgdatum tot op de dag nauwkeurig werd gehaald.

Helaas is hier een einde aan gekomen, want onze postbezorger Sandd is overgenomen door PostNL waar we een aantal jaren geleden zijn weggegaan omdat Sandd een betere service voor minder geld leverde. PostNL kent in tegenstelling tot Sandd geen vaste bezorgdatum. Concreet wil dit zeggen dat de eerste lezers de Jacobsstaf al op zaterdag ontvangen en de laatste pas op de daaropvolgende donderdag of vrijdag. Verder kan PostNL niet garanderen dat ze doorgaat met de wikkelloze verzending waar we op verzoek van veel lezers mee begonnen zijn.

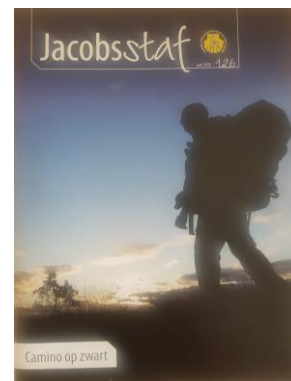
Mijn vader zaliger zou zeggen: 'Dan gaan we toch naar een ander.' Maar dat is lastig bij een monopolist.

Een vreemde situatie waar we als redactie niet gelukkig mee zijn. De rechter heeft inmiddels de door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat verleende vergunning voor de overname vernietigd, maar PostNL zegt dat de overname niet meer is terug te draaien. Ik vrees dat ze daar gelijk in heeft.

'Loslaten maar,' zeggen wij pelgrims dan.

André Brouwer

hoofdredacteur Jacobsstaf

Colofon

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website www.santiago.nl en de [facebookpagina](#), waar je ook tips en ervaringen kunt uitwisselen met andere pelgrims.

Redactie: José van der Haar en Francine van den Bergh

Redactieadviseur: Julie Merks en Monique Walrave

Verzending: Han Lasance

Deadline/publicatiedatum: De Ultreia verschijnt rond de 20e van iedere maand. Wij zien uw kopij graag voor de 15e tegemoet op ultreia@santiago.nl.

Aanwijzingen voor de auteur: Kopij mag maximaal 300 woorden bedragen in platte tekst (tekst zonder opmaak), bij voorkeur met een relevante foto/afbeelding (met bronvermelding) erbij. Wij gaan er van uit dat wij deze foto dan vrij mogen gebruiken.

Foto's: Voor deze Ultreia is ook gebruik gemaakt van foto's van <https://pixabay.com/>

Vertrouwenspersoon: Het Genootschap heeft een vertrouwenspersoon die u kunt benaderen voor problemen, conflicten of een vertrouwelijk gesprek. Voor nadere informatie:

<https://www.santiago.nl/vertrouwenspersoon/vertrouwenspersonen>

